

Handläggare
Viktor Åkerblom
Telefon: 08-508 24 058**Till**
Skärholmens Stadsdelsnämnd
2018-11-22

Mer mensskydd tillgängligt i samhället

- Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skärholmens Stadsdelsnämnd beslutar att godkänna förvaltningens svar på medborgarförslaget.
2. Skärholmens stadsdelsnämnd ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna till en försöksverksamhet med gratis mensskydd på ungdomsmottagningen i Skärholmen.

Susanne Leinsköld
StadsdelsdirektörAnna Mattsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Förslagsställaren föreslår i ett medborgarförslag till stadsdelsnämnden att det bör finnas mer mensskydd tillgängligt i samhället. I förslaget föreslås det att mensskydd ska finnas tillgängligt på mer eller mindre offentliga platser så som gallerior, gym, tunnelbanestationer, skolor och offentliga toaletter.

Då Skärholmens stadsdelsnämnd saknar rådighet över merparten av dessa mer eller mindre offentliga platser har nämnden svårt att påverka tillgången på mensskydd på dessa platser.

Stadsdelsnämnden ser dock flera vinster med förslaget att öka tillgången på mensskydd i samhället och ser en möjlighet att förverkliga delar av förslagsställarens ambition genom att tillgängliggöra gratis mensskydd på Skärholmens ungdomsmottagning. Ungdomsmottagningen är positiv till förslaget men har i nuläget ingen egen möjlighet att finansiera förslaget. Budgetprocessen i stadsdelsförvaltningen måste därför avvaktas innan det går att säkerställa försöksverksamhetens finansiering. Stadsdelsnämnden föreslår därför att en utredning inleds för att se över möjligheterna till en försöksperiod på ett år där gratis

mensskydd delas ut till ungdomar på Skärholmens ungdomsmottagning.

Ärendet

Den 26 juni 2018 inkom ett medborgarförslag till Skärholmens Stadsdelsförvaltning om ökad tillgänglighet för mensskydd i samhället. I förslaget föreslås det att mensskydd ska finnas tillgängligt på både offentliga och privata platser så som gallerior, gym, tunnelbanestationer, skolor och offentliga toaletter. Kvinnor som exempelvis är ute på stan och "akut" får mens ska kunna få tillgång till mensskydd på offentliga platser innan de kommer hem, exempelvis genom automater eller liknande. Förslagsställaren menar att tillgängligheten på mensskydd är det viktigaste men tycker även att det vore önskvärt med gratis mensskydd till kvinnor.

För närvarande finns det ingen verksamhet inom stadsdelsnämndsområdet som delar ut gratis mensskydd eller säljer mensskydd för tillfälliga behov på offentlig plats. Däremot så erbjuder både stadsdelsnämndens fritidsgårdar och ungdomsmottagning tillgång till mensskydd om behov skulle uppstå på plats. Ungefär på samma sätt som de tillhandahåller plåster och liknande vid behov.

Frågan om gratis mensskydd har även aktualiserats i en annan kommun i länet. Sedan januari i år erbjuder ungdomsmottagningen i Österåkers kommun gratis mensskydd till ungdomar i åldrarna 12 till 23. Initiativet kom efter att kommunstyrelsens ordförande, Michaela Fletcher (M) träffat elever på en gymnasieskola i kommunen. Ungdomsmottagningen i Österåkers kommun upplever satsningen som en stor framgång, framför allt när det gäller att locka till sig ungdomar i kommunen. Högt räknat har Österåkers kommuns satsning hittills kostat 40 000 kronor från januari till september detta år. Denna kostnad har täckt materialkostnader, dvs bindor, trosskydd, menskoppar samt tamponger. Projektet ska pågå under 2018 och för närvarande har ungdomsmottagningen inte fått några besked om huruvida projektet ska fortsätta efter årsskiftet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling och medborgarservice

Förvaltningens synpunkter och förslag

Då Skärholmens stadsdelsförvaltning saknar rådighet över merparten av de offentliga och privata platser som förslagsställaren

lyfter fram i sitt förslag, har förvaltningen svårt att påverka tillgången på mensskydd på dessa platser. Stadsdelsnämnden ser dock flera vinster med förslaget att öka tillgången på mensskydd i samhället och ser en möjlighet att förverkliga delar av medborgarförslaget genom att tillgängliggöra gratis mensskydd på Skärholmens ungdomsmottagning.

Ungdomsmottagningen i Skärholmen är positiv till en liknande försöksverksamhet i Skärholmen. Finansiering och organisation för en dylik satsning i Skärholmen behöver dock undersökas innan ett beslut om genomförande kan tas. Därför föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att genomföra en försöksverksamhet med gratis mensskydd på ungdomsmottagningen i Skärholmen.

Jämställdhetsanalys

Då förslaget riktar sig till personer som rent fysiskt kan få menstruation blir det unga kvinnor samt unga transpersoner som i första hand kan komma att beröras av förslaget.

Eftersom flickor inte själva kan påverka sin menstruation och eftersom den kan få negativ påverkan på såväl skolkärvärd som socialt liv borde tillgången till gratis mensskydd kunna underlätta för flickor i stadsdelen väldigt konkret. På längre sikt är en förhoppning att försöket även kan bidra till en avdramatisering av synen på mens i samhället, och gör att mens blir lättare att tala om. I samtal med anställda på ungdomsmottagningen i Österåkers kommun framkom det att den största framgången med deras projekt varit att fler unga tjejer kommer till ungdomsmottagningen än tidigare. Det har inneburit fler möjligheter till samtal om menstruation och sexualupplysning. En vidare förhoppning med en försöksverksamhet i Skärholmens stadsdelsförvaltning blir då att fler ungdomar söker sig till ungdomsmottagningen och att de då förutom att få hjälp med frågor rörande menstruation även kan få ett mervärde av sina besök och exempelvis även få svar på frågor om exempelvis sexualupplysning.

Bilagor

1. Medborgarförslag: ”Mer tillgängligt mensskydd i samhället”